Recensie: Wortels ****

Boerderij Kalmthout
dinsdag 27 mei 2025

foto © Alexander Daems

Recensie:
Zoals een oude kastanjeboom diep in de grond geworteld is om in weer en wind standvastig te blijven staan, zo is ook veeboer Danny Wyckmans diep verankerd met de grond die reeds generaties deel uitmaakt van het DNA van de familie. Maar hoe lang kan hij het nog volhouden nu hij stilaan langs alle kanten de wind van voren krijgt? De overheden, de natuurbeschermers en de vertegenwoordigers uit de sector wekken elk hun perfecte storm op. Hoe kan gepassioneerd veehouder Danny Wyckmans zichzelf en zijn bedrijf staande houden in deze turbulente tijden? Hoe kan hij zijn economische activiteit rijmen met zijn oeverloze liefde voor de natuur?

In nieuwsuitzendingen worden de uitdagingen van de moderne landbouwer vaak erg zwart-wit weergegeven en speelt men maar al te graag het spel van de polarisatie. Adriaan Severins en Bruno Vanden Broecke laten met hun toneelstuk 'Wortels' het publiek voelen dat de realiteit echter vijftig tinten groen kent. Ze nodigen de toeschouwers uit op de boerderij om er ter plaatse te zien, te voelen, te ruiken en te horen hoe de vork werkelijk in de steel zit. Adriaan Severins voorzag acteur Bruno Vanden Broecke van een geweldig sterke tekst die hem in de mogelijkheid stelt om een heerlijk realistische Danny Wyckmans neer te zetten. De interactie met de geluidsfragmenten voelt in het begin wat onwennig, maar blijkt essentieel. En wanneer de boer bijna is uitverteld, levert auteur Adriaan Severins een parel van een tekstfragment af waardoor Bruno Vanden Broecke het publiek volledig mag onderdompelen in de poëtische omschrijving van de regeneratieve kracht van de natuur. Een moment om te koesteren.
Het is geen toeval dat we ons voor deze voorstelling van 'Wortels' moesten verplaatsen naar een melkveebedrijf in Kalmthout. Bruno Vanden Broecke en Adriaan Severins speelden hun voorstelling tussen de strobalen, landsbouwmachines en kalfjes; met op de achtergrond de melkkoeien die een centrale rol spelen in het thema van de voorstelling. De keuze van locatie maakt dat je als toeschouwer met al je zintuigen in de wereld komt waarover 'Wortels' gaat: je voelt je automatisch te gast bij boer Danny Wyckmans wanneer je op de tribune plaatsneemt. Nog voor de voorstelling start, is de sfeer eigenlijk al gezet.
Dat maakt dat Adriaan Severins ook meteen met de deur in huis kan vallen en de koe bij de horens kan pakken door het publiek al ineens te confronteren met een podcast-fragment. Het gaat over hoe planten wortels hebben die hen met elkaar en de organismen rondom hen verbinden in een netwerk. Planten hoeven zich dus niet te verplaatsen. De mens is een dier en heeft dit niet. Een mens moet zich verplaatsen om in verbinding te komen.

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.

Het komt initieel wat vervreemdend over. Zowel de inhoud van de tekst als het format waarbij de monoloog van Bruno onderbroken wordt door geluidsfragmenten die Adriaan er tussen gooit, maar het is essentieel voor de voorstelling. Deze woorden zijn al een kleine afspiegeling van de geweldige tekst die naar het einde van de voorstelling komt, maar geven tevens ook een deel van de thematiek weer: geworteld zijn en in een netwerk met de natuur en de medemensen samenleven. Het concept van podcast-fragmenten laat toe om ook de vrouw van Danny en de natuurmens Jurgen zelf aan het woord te laten in een voorstelling die feitelijk bijna een monoloog van boer Danny is.

Het is in die dialoog met de geluidsfragmenten dat het geheim van de nuance in de voorstelling schuilt. Uit de mond van Inge, de echtgenote van Danny (of zoals hij het zelf zegt: zijn Kempisch hoogblond.), komen de rauwe pijnpunten waar heel wat boeren over te klagen hebben. Jurgen verwoordt op zijn beurt de standpunten van de natuurliefhebber en wordt euforisch wanneer hij de fauna en flora beschrijft. En tussen de problemen die de boeren tegenwoordig ondervinden en de liefde voor de plantjes, de bloemetjes en de beestjes staat Danny Wyckmans: eigenaar van een familieboerderij met honderd melkveerunderen (en dat ene Kempisch hoogblond).

Acteur Bruno Vanden Broecke maakt van het personage van Danny Wyckmans een ietwat onzekere melkveehouder met een gezond boerenverstand, gevoel voor humor en een grote passie voor zijn stiel, zijn land, zijn dieren én de natuur. Danny is niet de geboren redenaar, maar zegt de dingen zoals ze zijn. "Ik probeer te boeren met respect voor de natuur. Ik zie de natuur graag, … maar de natuurmensen …" Hij spreekt vanuit passie, maar dat leidt meer dan eens tot frustratie over de besluiteloosheid van de regering, de regelneverij, de vertegenwoordigers die koeien met gouden horens beloven terwijl ze de jonge boeren uitmelken en met torenhoge schulden achterlaten, de rotte appels die het verpesten voor de boeren die echt wel hun best doen en … de paardenmensen. En wanneer het potje dreigt over te koken, is het aan Adriaan om met een geluidsfragment de spanning te breken en het verhaal een andere wending te geven.

De locatie, de tekst van Adriaan Severins en het spel van Bruno Vanden Broecke maken van 'Wortels' een heel eerlijke voorstelling over de uitdagingen waarmee de boeren tegenwoordig geconfronteerd worden. 'Wortels neemt de toeschouwer mee naar de binnenkant van het verhaal. In een voorstelling van anderhalf uur is er plaats en ruimte voor nuance: natuurliefhebbers en landbouwers delen voor een groot deel dezelfde bezorgdheden; de groene jongens en de melkveehouders hebben een gedeelde passie voor natuur. Waar de vader van Danny nog geantwoord zou hebben met: "Als de koeien op het ijs dansen en het warm water regent." wanneer men voor zou stellen om samen te werken met natuurbeheerders, beseft boer Danny dat verandering van weide de koeien soms goed doet.

'Wortels' brengt een evenwichtig verhaal over de noodkreet van de boeren met een goed gevoel voor humor en een heerlijk, beeldig slot waarin schrijver Adriaan Severins op een poëtische, bijna spirituele manier omschrijft hoe de natuur een innerlijke kracht heeft en onuitputbaar streeft naar leven en groeien. Dit is het moment in de voorstelling waar Bruno Vanden Broecke zijn publiek meezuigt in de idylle van de natuur en hen met verstomming achterlaat in een moment van pure schoonheid. Wat een kanjer van een afsluiting van een op zich al hele mooie voorstelling.

< Sascha Siereveld >

Credits

Concept, tekst en geluid: Adriaan SeverinsConcept en spel: Bruno Vanden BroeckeMet stemmen van: Alejandra Theus, Yves Degryse, Maure Van Ballaer en Tuur Verelst

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.